

'Genieten van genoeg'

INTERVIEW

In de rubriek 'Werkvorm' kun je kennismaken met het jongerenproject Time to Turn en in de rubriek 'Spel' met het jongerenspel Rent. Mark van Kuilenburg sprak met Frank Mulder (26) en Peter Hofland (35) over jongeren, milieu en genieten van genoeg. Frank is coördinator van het jongerenproject Time to Turn en Peter gaf vorm en inhoud aan het milieuspel Rent, een uitgave van Kerk en Milieu.

Hoe groot is je mondiale voetafdruk? (zie rubriek 'Werkvorm')

Frank: 2,5 hectare. Maar ik woon met veertien mensen in een huis. Ik denk dat 3 hectare reëler is.

Peter: 3,5 hectare.

Wat ga je morgen doen om er wat af te krijgen?

Frank: Ik heb al dingen gedaan: minder vlees eten en tweedehands kleding kopen. Dat scheelde een halve hectare.

Peter: Een ja/nee-sticker op de brievenbus plakken. Maar verder leven we vrij sober: vegetarisch, geen kaas, matig autogebruik en vakanties meestal per OV. Dat is ook het confronterende van deze oefening: wil je verder terug, dan moet je echt je levensstijl aan gaan passen. En hoe makkelijk doe je dat?

Wat is de kern van Time to Turn?

Frank: Jongeren adviseren en faciliteren om in hun eigen levensstijl rekening te houden met milieu en armoede. Milieu is uit, daar moet je jongeren niet als eerste op aanspreken. Wij beginnen vanuit het materialisme, want daar ligt de wortel: dat werkt milieuschade en onrecht in de hand. Je hebt een veel leuker leven als je niet vast zit aan dat materialisme! Onze slogan is niet voor niets 'genieten van genoeg'.

Sluit het jongerenspel Rent daarbij aan?

Peter: Rent wil de spelers laten ervaren wat het is om keuzes te maken voor

een duurzame samenleving. De centrale vraag is wie de beste samenleving bouwt. Het lijkt daarbij alsof je zoveel mogelijk geld binnen moet krijgen en de wetten van de economische groei moet volgen. Maar dat is niet zo. De verrassing komt aan het eind: wie is nu de échte winnaar? Geld is maar één criterium, en misschien niet eens het belangrijkste. Dan ontstaat er dus discussie over wie er nu gewonnen heeft, en daar gaat het natuurlijk om. Zo laat het spel in het klein zien wat er in het groot gebeurt.

Even over groepen en stereotypen: tot welke 'lifestyle categorie' behoren jullie? (zie rubriek 'Werkvorm')

Frank: Ik ben in de eerste plaats een post-materialist, in de tweede plaats een post-modern hedonist...

Peter: Ik ook!

Wat vind je daarvan?

Peter: Ik vind het een beetje naar. Ben ik alleen maar het materialisme voorbij? En ben ik een hedonist? Maar ik begrijp het wel - als je leuke dingen belangrijk vindt, dan ben je een hedonist...

Frank: Genieten van genoeg!

Soms kom ik het nog wel eens tegen, de opvatting dat je óf aan het genieten bent, óf je verantwoordelijk voelt en ergens voor inzet. Dat speelt voor jullie niet?

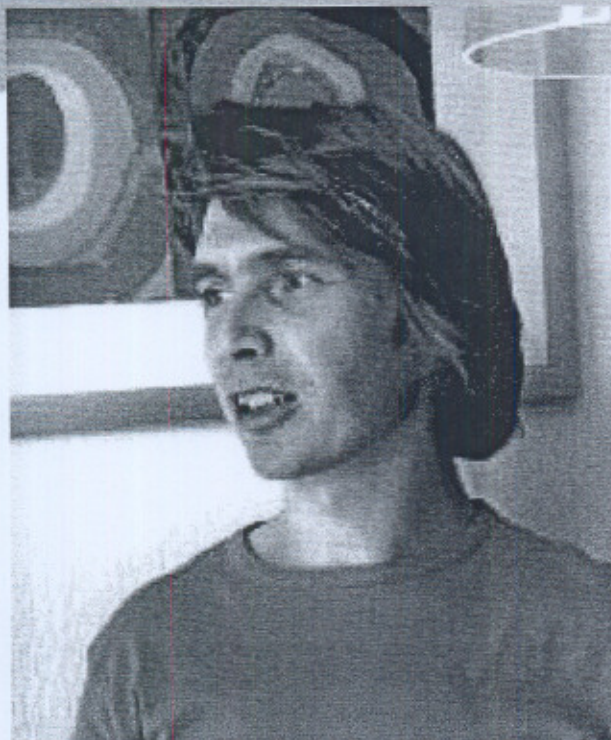
Frank: Dat genieten zit in onze hedendaagse cultuur, daar moet je niet omheen willen. Je kan beter kijken hoe

Frank Mulder

auteur: Mark van Kuilenburg (interview) en Elsebep Smits (programma)

beeld: Mark van Kuilenburg

Peter Hofland

'Ik stop mijn tijd liever in mijn vrienden dan in mijn spullen'

je het inbouwt in je programma. Ik wil laten zien dat duurzaam leven eigenlijk veel aangener is.

Peter: Zelf ben ik op zoek naar zoveel mogelijk kicks, ik word graag geprikkeld. Dat geeft iets onrustigs, maar brengt ook afwisseling met zich mee. De ene dag ga ik naar een rockband, de andere dag loop ik te genieten van mijn tuintje. Dat is allebei waardevol.

Maar dan leef je de ene dag duurzaam en de volgende boek je een vliegvakantie?

Peter: Nee. Het klinkt een beetje raar, maar ik beleef de stilte als kick. Het is denk ik ook leren zien waar je echt behoefte aan hebt...

Frank: Geprikkeld willen worden is op zich niet fout.

Wat dan wel?

Frank: Je schatten op aarde verzamelen. Door teveel waarde te hechten aan je bezittingen. Ik stop mijn tijd liever in mijn vrienden dan in mijn spullen.

Iets anders. Milieudefensie haalt rapper Ali B aan: 'milieu is stoer'. Mee eens?

Frank: Nou, mooi dat hij het zegt maar ik denk dat hij de enige is. MC.Skinfiltr8er geeft rapworkshops over armoede en milieuvuiling. Jongeren vanaf dertien jaar vinden dat prachtig: werken met een echte rapper. Dus je haakt wel aan bij een levensgevoel, daar wordt het allemaal wat leuker van.

Peter: Milieu is niet raar. Het hoort ook niet alleen maar bij vage mensen, het is normaal. Hoe we de samenleving

hebben ingericht, dat is pas abnormaal. Ik geloof ook niet dat milieu uit is, kijk maar naar de populariteit van Greenpeace bij veel jongeren.

Frank: Het zit bij veel jongeren niet in de hoeden dat ze niet goed voor de aarde zouden zorgen: ze zien het niet. Net als het sprookje van de kikker die in water wordt gekookt: het is koud water dat langzaam steeds warmer wordt, hij merkt het niet en als het kookt is het te laat.

Een soort naïviteit?

Frank: Ja, niet zien dat je vastzit in een systeem. En dat het niet makkelijk is om daaruit te stappen.

Peter: Daarom is het zo belangrijk om erop te wijzen dat het anders kan. Niet alleen in de praktijk, ik geloof ook in geïnspireerde verhalen.

Rentmeesterschap is bij uitstek de term als het gaat om mens, milieu en een christelijke visie. Doen jullie daar wat mee?

Frank: In onze bijbelstudies gebruiken we het wel. Maar ik gebruik het echt niet voor mijn lol. Ik kan ook wel in normaal Nederlands zeggen dat je goed voor de aarde moet zorgen.

Peter: Ik gebruik wel het bewustzijn dat je onderdeel bent van een groter geheel. En... de winnaar van het spel Rent mag zich Rentmeester noemen!

Frank: Rentmeesterschap, daar zit iets economisch in. Ik ga liever uit van dankbaarheid. Je wilt niet anders dan leven volgens het Koninkrijk en dat begint hier en nu op aarde. Het heeft zin wat je doet. Dat wil ik laten zien. Al gaat de wereld kapot, ik blijf toch mijn kant oplopen, zoiets.

PROGRAMMA

Doelstelling: kennis maken met de visie op milieu van mensen achter Time to Turn en het jongerenspel Rent. De eigen visie toetsen aan de visie van hen.

Tijd: 20 minuten

Groepsgrootte: 2-20 jongeren

Materiaal: A4-tjes met vragen, pennen

Beantwoord de volgende vragen, die ook aan Frank en Peter werden gesteld (gebruik de rubriek 'Werkvorm').

- Hoe groot is je mondiale voetafdruk? Wat ga je morgen doen om er wat af te krijgen?
- Over groepen en stereotypen gesproken, tot welke 'lifestyle categorie' behoort jij? Wat vind je daarvan?

Lees daarna het interview van Mark van Kuilenburg met Frank en Peter. In het interview worden vragen gesteld die te maken hebben met Time to Turn en het spel Rent.

- Wat valt je op in de antwoorden?
- Is milieu volgens jou ook uit en spreekt materialisme je meer aan als het gaat om het omgaan met de aarde?
- Vergelijk jullie antwoorden op de interviewvragen met die van Frank en Peter. Zijn er opvallende verschillen tussen jullie en hun antwoorden?